

Impresszum

Nemzet és Biztonság –

Biztonságpolitikai szemle

A Nemzeti Közszerzői Egyetem
lektorált biztonságpolitikai folyóirata

Kiadja:

NKE Szolgáltató Kft.

Felelős kiadó:

Hegyesi József ügyvezető igazgató

Megjelenik évente 6 alkalommal

Szerkesztőbizottság:

Gazdag Ferenc, Kis Norbert,

Kovács László, N. Rózsa Erzsébet,

Sallai János, Siklósi Péter (elnök),

Szenes Zoltán

Főszerkesztő:

Tálas Péter

Olvasószerkesztő:

Bazsó Márton

Szerkesztőségi titkár:

Csikó Tamás

Műszaki szerkesztő:

Balogh Katalin

Korrektor:

Jordán Gergely

A szerkesztőség címe:

1101 Budapest, Hungária körút 9-11.

Telefonszám: 06-1-432-9092

Fax: 06-1-432-9058

E-mail:

nemzetesbiztonsag@uni-nke.hu

<http://nemzetesbiztonsag.hu>

Nyomdai munkák:

NKE Szolgáltató Kft. nyomdája

HU ISSN 1789-5286

A megrendelés nélkül közlésre

küldött kéziratokat lehetőségeink
szerint kezeljük.

Tartalom

A hónap kommentárja

Tálas Péter:

**A Nemzet és Biztonság nemzeti katonai
stratégiával foglalkozó tematikus száma elé . . . 2**

Biztonságpolitika

Tálas Péter:

**A nemzeti katonai stratégia és a magyar
stratégiai kultúra. 3**

Tálas Péter:

**A grúz–orosz háború hatása a kelet-közép-
európai biztonságfelfogásra 17**

Csikó Tamás – Tálas Péter – Varga Gergely:

Kelet-közép-európai perspektívák 2030-ig. . . 36

Védelempolitika

Csikó Tamás:

**Az új Nemzeti Katonai Stratégia a nemzetközi
tapasztalatok tükrében 45**

Csikó Tamás – Tálas Péter:

**Stratégiától stratégiáig.
A 2009-es és a 2012-es magyar katonai
stratégia összehasonlító elemzése 62**

Csikó Tamás:

**A gazdasági válság hatása a Magyarországgal
szövetséges államok védelmi reformjaira és
stratégiai tervezésére. 77**

Budai Ádám:

**Magyarország regionális érdekérvényesítési
lehetőségei a Smart Defence-konceptió
keretében 101**

A hónap témája

Magyarország Nemzeti Katonai Stratégiája. . 117

Kitekintő

Felméry Zoltán:

**A költségvetési kiadások diagnózisa és
csökkentésük lehetőségei 131**

E számunk szerzői 144

A Nemzet és Biztonság nemzeti katonai stratégiával foglalkozó tematikus száma elé

A magyar kormány 2009-ben, a stratégiakészítés szempontjából nem túl szerencsés időpontban fogadta el a rendszerváltozás utáni Magyarország első magyar katonai stratégiáját. Szükségessége aligha volt megkérdőjelezhető (1989 óta nem volt az országnak ilyen jellegű dokumentuma), de az első Nemzeti Katonai Stratégia (NKS) mégis meglehetősen szerencsétlen időpontban (2008-ban) született meg, s bizonyos szempontból „túl későn”, más szempontból viszont „túl korán” került elfogadásra (2009. január 30.). Elég talán arra utalnunk, hogy a 2009-es katonai stratégia olyan hazai és nemzetközi dokumentumokra hivatkozik – így a 2004-es Nemzeti Biztonsági Stratégiára, a NATO 1999-es stratégiai koncepciójára, az Európai Unió 2003-as biztonsági stratégiájára –, amelyeknek az aktualitása és relevanciája már az NKS elfogadásának időpontjában is egyértelműen megkérdőjelezhető volt. Más támpont azonban még nem állt rendelkezésre.

Születésének időpontját tekintve jobban időzítettnek nevezhető a 2012-es magyar katonai stratégia, amely elődjénél aktuálisabb és relevánsabb nemzetközi stratégiai dokumentumokra támaszkodhatott. A 2012-es NKS elkészítését és elfogadását azonban nem a szövetségesek stratégiai szemléletében bekövetkezett változások indokolták elsősorban, hanem egyrészt az alaptörvényhez és az új nemzeti biztonsági stratégiához kötődő politikai és közjogi elvárások, másrészt a 2008-ban kirobbant gazdasági világválság. Más kérdés, hogy – objektíven szemlélve – a 2008 óta tartó pénzügyi-gazdasági világválság időszaka sem a legideálisabb időpont stratégiák kidolgozására, s az ilyen típusú válságokra óhatatlanul jellemző általános bizonytalanság hatása alól, főleg ami a stratégia célkitűzéseinek megvalósításhoz szükséges eszközök tervezését és megbízhatóságát illeti, a 2012-es stratégia sem tudta kivonni magát. Tény ugyanakkor, hogy 2009-hez képest 2012-ben egy jobban strukturált és áttekinthetőbb ágazati stratégia született meg, miként az is, hogy a 2010-ben hatalomra került magyar vezetés komoly elkötelezettséget mutat a magyar stratégiai dokumentumok és az ágazati stratégiák elkészítése terén.

A Nemzet és Biztonság mostani számában a magyar katonai stratégiával és a stratégiai kultúrával foglalkozó tanulmányokat és írásokat gyűjtöttünk össze és adunk közre. Ezek egy része a 2012-es magyar katonai stratégia helyét igyekszik meghatározni, összevetve részben a hasonló nemzetközi dokumentumokkal, részben a 2009-es magyar katonai stratégiával. Más részük azzal a biztonsági környezettel foglalkozik, amelyre a magyar katonai stratégia reflektál. Így külön tanulmány foglalkozik a 2008-as gazdasági válságnak a hazai és nemzetközi haderőreformokra és stratégiai tervezésre gyakorolt hatásával, a közép-kelet-európai térség biztonságpolitikai kilátásaival, a 2008. augusztusi grúz-orosz háború hatásával a térség stratégiai gondolkodására, illetve a *smart defence* (okos védelem) koncepcióval összefüggő magyar regionális lehetőségekkel.